

L'encís de girar fulls

A vegades, els fets i les notícies s'interrelacionen d'una manera que pot ésser encantadora, sorprenent, angorosa, tranquil·litzadora o ambiciosament instructiva.

Es per això que la lectura del diari —amb disciplina quotidiana— és una aventura que obre de bat a bat portes mentals. No m'explico com hi ha algú que pot prescindir menyspreativament de la premsa, tot afirmant amb una espurna de suficiència que ell no en llegeix mai i que si passen coses importants, que valguin la pena d'ésser sabudes, ja les hi explicaran a través de la tele.

He dit "algú" i, per desgràcia, són molts, una immensa majoria. Les comprovacions de les vendes i els certificats de tiratges em donen una raó que no voldria tenir de cap manera.

Però he expressat una opinió i sempre ve de gust reforçar-ho amb arguments, encara que ningú no t'ho demani. Avui, un dia qualsevol de febrer, em trobo amb un seguit de notícies que tenen un cert aire de família, relacionat amb el defici d'anar d'una banda a l'altra tan propi dels temps actuals. Un fenomen degut, en bona part, a la facilitat de comunicacions i a la dificultat de polítiques i d'economies que difereixen.

Jàsser Arafat fa pública la seva intenció d'ajornar indefinidament la sortida d'Atenes del vaixell "Sol Phryne", que havia de retornar a Israel 135 palestins que en foren expulsats. És un episodi motivat per tot de tristesses acumulades i que ha dut a la memòria col·lectiva la peripecia de "l'Exodus", que era de signe diferent, però també es tractava d'éssers humans a la deriva.

Pàgina ençà, pàgina enllà, veig que el president balear Gabriel Cañellas creu que s'haurien d'impedir o almenys

controlar les emigracions interiors a l'Estat de les Autònomic, entre altres causes perquè les Illes compten amb un territori i uns recursos limitats.

Giro full (o canvi de diari) i llegeixo que les 400 sargantanes confiscades el dia 9 del mes en curs a l'aeroport de Heatrow seran retornades al seu lloc d'origen. Les van trobar dins d'una maleta, que per a elles devia ésser el seu "Exodus" o el seu "Sol Phryne". Qui sap! Una organització decidida, Greenpeace, vetllarà pel seu viatge de tornada i procurarà que siguin readmeses a Eivissa, que és el seu medi natural i on gaudeixen de la categoria d'espècie protegida. Qui les devia expulsar? O van anar-se'n per pròpia voluntat? El periòdic que tinc davant meu no ho aclareix, em deixa tot de dubtes, perquè és molt difícil —per no dir impossible— de saber allò que pensa una sargantana. Suposant la viabilitat d'un plebiscit i que les 400 sargantanes acordessin per majoria tornar de gust a casa, ens obligarien a envejar-les, a desitjar la creació d'una empresa semblant a Greenpeace destinada exclusivament a les persones.

I no parlem de la condició "d'espècie protegida"! Moltíssima gent, entre ella jo i els meus, hem passat per èpoques molt difícils que ens han fet desitjar de pertànyer a una "espècie protegida". Sense comptar que el nostre medi és de dimensions reduïdes, com ara un microsystema, i ens aniria molt bé de gaudir d'una manera permanent, des d'ara i temps enllà, d'uns ecologistes de gran volada que ens garantissin la supervivència individual i col·lectiva.

Es el que deia al principi: la lectura del diari aboca a elucubracions imprevisibles.

PERE CALDERS

ARA que els crítics en passen un fum convé dir que la crítica literària no ocupa exactament —com pretenia Flaubert— el lloc més baix de la jerarquia literària, després dels jocs de rima i els acrostics —que "almenys, exigeixen una certa inventiva"—. No sé si la crítica és imprescindible però la bona crítica sempre fa de bon llegir —com el "maitre" de confiança que ens sap recomanar un bon plat o arrufa el nas quan sap que el peix no és ben fresc—. El plet entre crítics i autors fa segles que dura, però, com que no hi ha cap tribunal suprem capaç d'una sentència definitiva, els greuges augmenten aparatosament i per part dels autors el més recent seria veure's obligats a pagar l'aprenentatge literari dels crítics.

Si una teoria proposava ja fa anys que hem de deduir els judicis de valor sobre qualsevol obra literària cercant la distància que pugui haver-hi entre el resultat i els propòsits —sense dir què hauriem de fer quan l'autor no hagués explicat mai les seves intencions—, ara veiem com una nova pràctica de la crítica ha esbiaixat aquella proposta: ja no compta la intenció de l'autor —confrontada amb el fet final— sinó el model amb el qual el crític compara l'obra criticada, i el model sol ésser l'obra que el crític té la intenció d'escriure —i que no sabem si mai escriurà—. No crec que un crític hagi de demostrar que sap fer novel·les sinó que sap llegir-les, sospesar-les i —amb prosa llegible, si convé—

EL joc és senzill, i vell: primer un es fabrica el contrincant, el construeix estrefat i caricaturesc, vulnerable i risible; després, l'escomet i el destrossa, i aleshores ja pot afegir un trofeu més a la seva panòpia de caçador intel·lectual, ja pot, sense haver corregut cap risc, incrementar la pròpia fama com una de les escopetes més temibles del vedat del pensament local.

Aquest, si fa no fa, és l'exercici que practicava dimarts passat Lluís Sala-Molins en aquestes pàgines, a compte de la Fundació Acta, un nom que sembla intrigar-lo i per al qual proposava el següent significat: Associació Cultural dels Trobadors de l'Autonomia; jo, senyor Sala-Molins, li n'ofereixo un altre que també corre, i que em resulta més divertit: Associació d'en Culla i Tres Amics; amb perdó per la immodèstia, és clar.

L'il·lustre professor de la Sorbona acusa els promotors d'Acta

Oui...

ACOMPANADOS DE MONITORES

Cursos de idiomas en el extranjero para niños y jóvenes.

CETRES INTERNACIONAL

C/ San Felipe, 31-33 Esc. B. 1º 2º - 08006 Barcelona

CONSULENOS